

Nr 139.

Av herrar Nilsson i Svalöv och Netzén, om ökat anslag till bidrag till bokföringsverksamhet inom jordbruket.

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 87, har statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet upptagit ett belopp av 464 700 kronor såsom bidrag till bokföringsverksamhet inom jordbruket. Lantbruksstyrelsen hade hemställt, att anslaget skulle upptagas till 488 000 kronor.

Lantbruksstyrelsens hemställan grundar sig på en av livsmedelskommissionen och lantbruksstyrelsen den 1 februari 1949 avgiven promemoria »rörande de åtgärder, som borde vidtagas för att utvidga underlaget för den jordbruksekonomiska undersökningen och för att ett fullt tillförlitligt räkenskapsmaterial skulle kunna erhållas, samt rörande det sätt, på vilket bearbetningen av materialet skulle ske». Ifrågavarande utredning och promemoria tillkom som en följd av 1947 års riksdagsbeslut.

I den ovan återopade promemorian framhålles bl. a., att den centrala bearbetningen av bokföringsmaterialet bör omhändertagas av ett organ, benämnt bokföringsinstitutet och sorterande under lantbruksstyrelsen men förlagt till lantbrukshögskolan, samt att en särskild rådgivande nämnd skulle knytas till bokföringsinstitutionen. I denna nämnd föreslås skola ingå representanter för lantbruksstyrelsen, jordbrukets prisregleringsorgan, lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, konjunkturinstitutet, hushållningssällskapens förbund, Sveriges lantbruksförbund och Riksförbundet landsbygdens folk. Vidare föreslås i promemorian, att åtgärder skola vidtagas så, att den jordbruksekonomiska undersökningen får en så stor omfattning, att det genom undersökningen erhållna materialet tillfredsställande kan belysa de ekonomiska förhållandena vid jordbruket i olika delar av landet och vid olika storleksgrupper m. m.

Lantbruksstyrelsen framhåller i sin hemställan om anslag, att den jordbruksekonomiska undersökningen nu nått den omfattning, som rekommenderats i den nämnda promemorian, och att den föreslagna bokföringsinstitutionen nu bör inrättas samt att den rådgivande nämnden bör tillsättas.

Det synes också oss, som om denna lantbruksstyrelsens hemställan är väl motiverad och därför bör bifallas. Vi vilja i detta sammanhang erinra om att den systematiska uppläggnings av det löpande bokföringsmaterialet, som ingår i den jordbruksekonomiska undersökningen, utformades för ett

femtontal år sedan och därför icke kan i alla avseenden fylla de krav, som numera böra ställas på primärmaterialet. Så synes det oss bl. a., som om redovisningen är för koncentrerad i fråga om intäkts- och kostnadsredovisningen för varuomsättningen. Att årligen insamla ett primärmaterial, som drager relativt stora kostnader och som sedan icke utan stora omarbetningar och kompletteringar tillfredsställande kan statistiskt bearbetas, synes oss mindre lämpligt. Allt vad som berör primärmaterialets omfattning och systematisering bör därför med det snaraste grundligt prövas av den föreslagna rådgivande nämnden, varför denna fortast möjligt bör inrättas, så att den kan ange riktlinjerna för primärmaterialets innehåll fr. o. m. räkenskapsåret 1952—1953. Kostnaderna för nämnden ha beräknats till 1 000 kronor.

Den statistiska bearbetningen av materialet till den jordbruksekonomiska undersökningen skedde under undersökningens första år av professor i jordbruksekonomi vid lantbrukshögskolan, Ludvig Nannesson. Sedan denne år 1946 efter uppnådd pensionsålder lämnat ifrågavarande professur, har han fortsatt att handha ledningen av den statistiska bearbetningen av materialet i avvaktan på att den föreslagna bokföringsinstitutionen med särskild föreståndare skulle inrättas. Då den högsta sakkunniga ledningen för undersökningen sålunda för närvarande endast upprätthålles som ett provisorium och då professor Nannesson dessutom bestämt uttalat, att han ej i fortsättningen vill handha den statistiska bearbetningen av materialet, synes det oss absolut nödvändigt, att den föreslagna bokföringsinstitutionen omedelbart inrättas. Då det emellertid vill synas, som om nämnda bokföringsinstitution, även om den beslutas vid årets riksdag, ej kan komma att få full sysselsättning med bearbetningen efter nya riktlinjer förrän hösten 1953, torde det kunna anstå ett eller två år med anställandet av den 1:e assistent, vilken föreslagits i den tidigare berörda promemorian, som legat till grund för lantbruksstyrelsens anslagsäskande. Härigenom torde en viss besparing till en början kunna göras, varför merkostnaden för bokföringsverksamheten inom jordbruket under budgetåret 1951/52 torde kunna begränsas till 12 300 kronor, även om bokföringsinstitutionen inrättas fr. o. m. ifrågavarande budgetår.

Med stöd av vad vi ovan anfört hemställes,

att riksdagen måtte besluta om inrättandet av en bokföringsinstitution jämte rådgivande nämnd och i anslutning härtill till bokföringsverksamheten inom jordbruket för budgetåret 1951/52 anvisa ett reservationsanslag av 477 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1951.

Eric Nilsson
i Svalöv.

Gösta Netzen.